

Ekonomidirektör och strateger
Åsa Grönvik
asa.gronvik@regionjh.se

Hälso- och sjukvårdsnämnden
HSN/5/2026
2026-05-04

Förslag för verksamhet i balans med budget för 2026

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har vid möte 2026-03-19 §44 beslutat i enlighet med inkommet yrkande att ge regiondirektören i uppdrag att återkomma med förslag på hur Region Jämtland Härjedalen ska nå en verksamhet i balans med budget för 2026.

I ärendet har uppfattats att det är hälso- och sjukvårdens prognosticerade budgetunderskott 2026 som åsyftas. De förslag som här redovisas är därmed utöver de åtgärder som ligger i hälso- och sjukvårdsnämndens åtgärdsplan om 216 mkr, vilka har förväntats att leverera en effekt som är inkluderad i prognosen för budgetavvikelse 450-550 mkr. Det totala besparingsuppdraget kan storleksmässigt motsvara nettokostnader för hela verksamhetsområden vilket tydliggör omfattningen och belyser svårigheten att redovisa genomförbara besparingsförslag i den nivå som efterfrågas. Exempelvis:

- Hälsocentraler utanför Östersund*, inkluderat ambulansverksamhet, ungdomsmottagning och chatt 1177, eller
- Kirurgi och ögon/öron, eller
- HIM (Hud, infektion och medicin) och akutvården.

*Hälsovalsersättning här exkluderat vid beräknad nettokostnad

Förslag till åtgärder som kan genomföras under resterande del av år 2026 med faktisk effekt innevarande år bedöms som mycket svåra att realisera då avtal och övriga åtaganden, utöver krav från hälso- och sjukvårdslagen, ofta förhindrar en omedelbar resultateffekt. Åtgärder beräknas därmed för helårsutfall år 2026 vilket medför att besparingseffekt är teoretiskt baserat.

Åtgärd	Kommentar	Effekt, mkr	Risk/konsekvens
Totalt stopp av hyrbemanning	Jan-dec utöver åtgärdsplan	130	Brister i bemanningsbehov, ökad stress för anställda samt risk för patientsäkerhet.
Minska rörliga ersättningar	Inga timanställda / arvodister	115	Kan inte ersätta vid frånvaro, brister i vårdutförande samt ökad stress hos anställda
Kurs/konferens utgår helt	Externa avgifter inkl resa/logi	31	Försämrad kompetensutveckling, risk att vård inte ges enligt de senaste rönen
Minska lab/röntgen undersökningar	Externa köp minska 10%	6	Kan medföra risk för fördröjd vård
Övrigt minskad omfattning	Ca 3,5% av volym övriga externa köp (exkluderat riks- och regionvård, hyrbemanning, lab/röntgen)	38	
Anställd personal	Jan-dec utöver åtgärdsplan, motsvarar ca 10% av tjänster (300-340)	230	Brister i bemanningsbehov, ökad stress för anställda samt risk för patientsäkerhet.
Summa		550	

En reducering av kostnadsmassa genom de åtgärder som nämns riskerar att ge en kortsiktig effekt, såvida omställning inte samtidigt kan ske genom kraftigt effektivitetshöjande arbetsprocesser. Det finns en överhängande risk att tillgänglighet och vårdköer försämras vilket efter viss tid kan förväntas leda till ökad köpt vård med hänsyn till fritt vårdval och vårdgaranti. Det krävs även att undanträngning endast sker av ej akuta eller livshotande tillstånd utifrån att vård ska ges först till mest behövande. Stor risk finns även att personal upplever stress både utifrån effektiviseringskrav men även etisk stress utifrån behov av prioriteringar mellan patientkategorier. Vilket kan medföra svårighet att behålla och rekrytera erforderlig kompetens.

Sammantaget bedöms det inte rimligt att eftersträva den minskade bemanning som är fallet i ovan åtgärder. Det skulle innebära allvarliga konsekvenser i Region Jämtland Härjedalens förmåga att tillhandahålla vård i erforderlig omfattning och nå upp till hälso- och sjukvårdslagstiftningens krav. Därtill finns stora risker för ökade kostnader för köpt vård, betydande patientsäkerhetsrisker och risk för drastiskt försämrad arbetsmiljö. Förvaltningsområdet konstaterar att redan beslutad åtgärdsplan för ekonomi i balans innebär att kännbara åtgärder behöver vidtas. Vad gäller åtgärden att personalkostnader inte ska öka planeras en kombination av aktiviteter för att minska kostnader för sjukfrånvaro och overtid, minska personalomsättning där den är önskat hög, samt att tillämpa vakanshållning.

Regiondirektörens förslag

Redovisningen läggs till handlingar.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Anna Granevärn
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Utdrag till

Ekonomidirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, divisionschefer, hälso- och sjukvårdsdirektörens närstöd, förvaltningscontroller hälso- och sjukvårdsförvaltningen